

LE X FAMA ET GLORIA EVANGELIUM

ERVDITIO

CASTARIS BARTHII
ADVERSARIORVM
COMMENTARIORVM
LIBRI
SEXAGINTA.

APPELLATVS

ANTIQUITAS ROMANVM IMPERVM

ΑΝΤΙΘΕΣΤΟΝ ΤΟΤΕ ΧΡΗΜΑ ΒΡΟΤΩΝ ΜΕΓΑ ΘΑΥΜΑ ΘΕΩΝΤΕ
 ΕΜΨΥΧΟΝ ΕΙΣΟΡΩΩΝ ΖΥΝ ΓΑΣΤΡΕΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ
 ΒΑΡΘΙΑΔΗ ΚΑΛΩΝ ΕΙΠΕ ΧΡΟΝΩΝ ΚΟΣΜΗΤΟΡΙ ΠΑΝΤΩΝ
 ΕΛΛΑΣΤΕ ΛΥΣΟΝΗΤΕ ΤΟ ΣΟΝ ΚΛΕΟΣ ΑΙΟΕΡΑ ΒΑΙΝΕΙ
 ΕΥΣΕΒΙΑΣ ΚΑΥΤΩΝ ΟΜΜΑ ΕΡΑΤΟΥΣ ΡΟΛΥΔΑΙΔΑΛΩΝ ΕΡΝΟΣ
 ΤΟΙΟΣ ΕΗΝ ΕΤΕΩΝ ΤΡΙΣ ΔΕΚΑ ΒΑΡΘΙΑΔΗΣ

CASP. BARTHI
ADVERSARIORVM
COMMENTARIORVM

L I B R I L X.

QVIBVS EX VNIVERSA AN-

TIQVITATIS SERIE, OMNIS generis, ad VI CIES
OCTIES CENTVM, AVCTORVM, plus CENTVM QVIN-
QVAGINTA MILLIBVS, loci, tam GENTILIVM, quam CHRISTIANORVM,
Theologorum, Jurisconsultorum, Medicorum, Philosophorum, Philologorum, Orato-
rum, Rhetorum &c. obsecuti, dubij, maculati, illustrantur, conscribuntur, emendantur, Cum RITV-
VM, MORVM, LEGVM, Sanctionum, Sacrorum, Ceremoniarum, Pacis Belliq; Artium,
Formulaarum Locutionum denique, Observatione & Elucidationem tam

Locuplete & Variâ, ut simile ab uno homine nihil
unquam in litteras missum
videri possit.

EDVNTVR PRÆTEREA EX VETVSTATIS MO-
numentis præclara hoc opere non pauca, nec visa hæctenus,
nec videri sperata.

CVM VNDECIM Indicibus: VII AVCTORVM,
IV Rerum & Verborum.

*Donatus id est
opus germanicum
cum appendice
de rebus h. h.
de rebus h. h.
de rebus h. h.*

FRANCOFVRTI,
Sumptibus Iohannes Pressii Bibliopolæ
Francofurtensis, ANNO M. DC. XLVIII.

**OPTIMO,
MAXIMO,
INVICTISSIMOQVE,
ROMANORVM IMPERATORI,
FERDINANDO
SECUNDO.**

PERPETVO AVGVSTO.

QVANTVS MAXI-
MORVM PRINCIPVM
in Litteras, & Litteratos Amor
Semper fuerit, Imperator Augustif-
sime, Omnes Christianos potius la-
teat, cum nemo tamen eorum hunc nesciat, quam
Te, Eorum Summum. Iis enim invictis Majoribus
Majestas tua orta est; cum haectenus Favorem Studi-
js Doctrinarum praestitit, ut & ab Atavis imbibisse,

& ipsamet Virtutem eam sese docuisse videri possit. Nulla non monumenta Posteritati immortalibus testimonijs loquentur Austriacæ Domus, Tutelarem omnibus Disciplinis, Clementiam. Nemo non Eruditorum hominum Tuam in eâ Majestatem suâ commendabit Aeternitati: qui pacato Christiano Orbe, reflorescentibus Animorum Cultibus, Vindex & Instaurator jam collabentium Litterarum, expectaris: Quæ me causa nunc impulit ut Donarium hoc Commentariorum meorum, (quibus universæ Antiquitatis, Græcæ & Romanæ, Scriptores, emaculare & illustrare sum aggressus, gnarus ex ijs, ceu perpetuis fontibus, omnium Eruditionum flumina procedere qui si in penetralibus, & velut cubilibus suis, inquinati permaneant, posse fieri, quin ipsi etiam progressus contaminentur Disciplinarum,) ad Augustum Pulvinar Inviçtissimæ Majestatis tuæ deponam. Depono autem hoc eâ animi devotione, quâ decet, oblato munere, venerari Maximum Christiani Orbis Praesidem, eâ Spe, ut Clementiæ Tuæ Solem, Opus hoc immensum, & penè incomparabile, meum, confidam, eâ Binignitate adspecturum, ut ad infinita alia in Publicum, sub Inviçtissimæ Majestatis tuæ Patrocinio Cælesti, communi Mortalitatibus bono, proferenda, accēdar. Quā
in

C. BARTHI
ADVERSARIORVM
COMMENTARIORVM
LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

De Glosſis Baſilicorum. aſſertum caput. CCXXXIX de V.S. Advena. de Papiã. Anunculus, Habitation, Hauſtrum. Adnata. Eſt mali. Adventor. Adeſſe. Adulter. Adulterium Reviſio. Abſtinare. Deſtinare. Adiles. Aſſeruantia. Adilicola. Album. Album militaris tabula. Emen dantur multosſes gloſſa Baſilicorum. Laudantur Ioannes Alenſius & Carolus Labbaeus.

VITIS non patiens Inſiſtente apud Romanos Graeca Obſervationes atque Expoſitiones habent Gloſſe quas Baſilicorum inſcribunt, etiã ab optimè es opere de omni ævo merito Carolo Labbaeo. In iis quædam nihil non tentantes, & perſuolitanes omnia latè loca, perſuolitanes omnia latè loca, perſuolitanes omnia latè loca,

hinc paginæ illita quò perſeant potius hic, quam ut in Codice edito intereant. Prima illatum voce erratum eſt, ſed correſectu non diſſicile modo curam ſuperſtitiam adhibere non abſuras. Scribendum enim ad illud eſt. Ab adita hereditate. Secunda ad illud dicitur. Scribendum arbitror. Ad illud vel ad illud dicitur. Sed, & eſt ſtatim gloſſarum conſuſcinatio: es, non enim eſt unius, non diſtinguunt ſonum ſaltem ſecuri, nec fuerunt Latinitatis curioſi. Sunt autem advena Coloniæ miſſi domo ſua, alias terras eadem. Porroponius cap. CCXXXIX De Verborum Significatione. Advena eſt quem Graeci ἀδύνην appellant: Nec credendum Haloandronis Codicibus qui ſane ſubſtituunt. Conſentiant Magiſtri veteres: Nam cum unus eorum in Onomastico ſcribat: advena migrans: Aliter reddit advena. Anula, inſula, Calmar. Eodem a ludis Papias, veterum Gloſſographorum compactor, nec ſemper fatilis, qui noſcit ex quo eorum advenas exponit de uno loco venientes, Nam agnominatum turmarumque migrabant populi aut urbes tranſerebantur. Mox emaculandum: advena, advena, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Gloſſarium Vetus advena, Adiget. Ita dei vice ſcribendum. Mox corrupta facile ſanate poſſunt vltique ad advena dicitur de reſe papias, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Aſſentendum eſt eruditissimo, nobiliſque amicissimo, viro Ioanni Meurfio legenti advena dicitur. Gloſſographus. Sic etiam in ſe. APUNENIUS. In membranis fuit advena, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Praeſtans eruditionis Labbaeus legit advena, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Que verba pend eadem priore proxima pagina exſtant. Sed primùm ego verum reſcende corredum arbitror, non æquè ceteris aſſentitur. Nam habitans non ius habitandi ſonat, ſed id quod pro habitatione ſoluitur, iſto quidem eoque quem hic ſcripſor animo habuit, loco. Ve dicimus ſoluitere habitations, pro ar-

gento quod eo nomine debetur. Italia talia in libris huius obvia ſunt. Revertimur ad paginam primam. Advena dicitur. Veriſimè nobiſcum leges, advena. Et miſcè talia corruperant Graeci que nequaquam rectè pronunciare aut ſcribere potunt Nonius. Ilanſtra proprie dicitur totarum eadi ab hauſtendo, ſicut Graeci ἀδύνη. Lucetius libro Quinto.

Et ſimius verſare rotas atq. hauſtra videmus. De aniliis & hauſtris plura Papius Adverſar. l. i. c. xvi. Deinde advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Legendum ariolamur advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Quorum domeſtici domeſticique naturales ſumus, non acquiſivi ſumus, ſed hereditate indepeſi ſumus. Poſt non multa advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Scilicet legendum advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Sed verius videtur aſpecto advena dicitur. Poſſis & advena dicitur. Nam delator & adulator ejuſdem ſunt cenſus. Statim: advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Scilicet reddendum advena dicitur, quod ad Adilicium Adilicium ſpectare arbitror, potius quidem quam alioſum. Advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Eruditissimo Labbaeus advena dicitur. Sed puto nullà mutatione opus eſſe. Nam qui accerit alieni ad auxilium ferendum, adveſſe illi dicitur, ergo advena exponitur eodem ſerens, non incongruè. Adveſſe, auxiliio, emolumento eſſe tranſfertur à Medicis ad pharmaca curativa, ut alibi his libris narrari ſumus. Alioſque forenſe verbum, pro pagocinio aut teſtimonio adveſſe, ut notat Donatus ad Terentium. Sic Papius Valerianus libro v. cap. x. de Malis. Galenus promittit in du tantum eſſe vitia, que ſi ſiſtra emulſus advena dicitur. iſſe advena & ſiſtica adveſſe. Hoc eſt ex landat, & in bonà aſſumatione cuetur. Multa verò etiam errata deprehendere licet huius ſcriptoris. Ut manifeſtum ex iis que ſcribit in advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Nili ſi poſtiora verba aliunde inſerperunt, & ad aliam Notam pertinent. Talia verò alibi non pauca agnoſcimus. Nec Graecitatis ipſius ſatis peritus fuit hic Rhapsodus. Pulera verò deductio aduſteri à falſis Monetariis advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Nili ſi poſtiora verba aliunde inſerperunt, & ad aliam Notam pertinent. Talia verò alibi non pauca agnoſcimus. Nec Graecitatis ipſius ſatis peritus fuit hic Rhapsodus. Pulera verò deductio aduſteri à falſis Monetariis advena dicitur, & ſi de ſuavia dicitur ſeruiti Carodogone. Sequor ætas, que in Etymologiis extricandis omnem eruditionis ſuſcitam ponebat, argutari voluit. Aduſterum dictum quod alienam ætatem tenet, ut vides in magno acervo Gloſſarum undique mo-

